

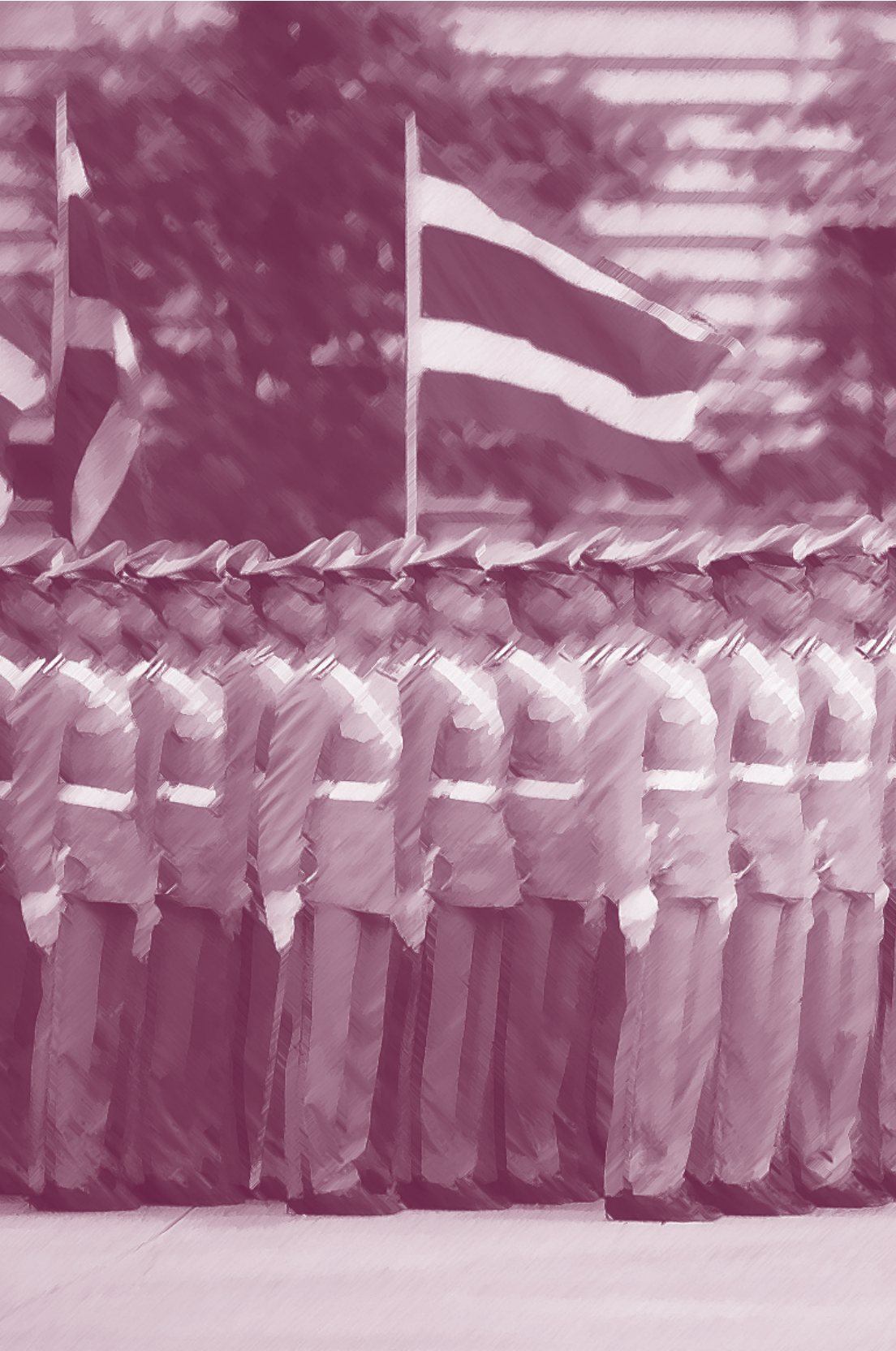

ปฏิรูปตำรวจ

ฝันหรือจะเป็นจริง?

รวมบทความวิพากษ์ตำรวจ โดยตำรวจ และเพื่อตำรวจ

พลตำรวจเอก วชิรสิทธิ์ เดชกุญชร

ปฏิรูปตำรวจ

ฝันหรือจะเป็นจริง?

พลตำรวจเอก วชิรสิทธิ์ เดชกุญชร

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๕๐

ปฏิรูปตำรวจ : ผันหรือจะเป็นจริง?

พลตำรวจเอก วชิรฐ เดชกุญชร

พิมพ์ครั้งแรก : สำนักพิมพ์มติชน, เมษายน ๒๕๕๐

ราคา ๑๖๐ บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

พล.ต.อ.วชิรฐ เดชกุญชร.

ปฏิรูปตำรวจ : ผันหรือจะเป็นจริง?. กรุงเทพฯ : มติชน, ๒๕๕๐.

๒๑๖ หน้า : ภาพประกอบ.

1. ตำรวจ-ภาพลักษณ์ 2. ตำรวจ-บทบาทและหน้าที่

363.2

ISBN 978 - 974 - 323 - 947 - 2

- ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : สุชาติ ศรีสุวรรณ • ผู้ช่วยผู้จัดการสำนักพิมพ์ : ประยงค์ คงเมือง
- บรรณาธิการบริหาร : ปานบัว บุญปาน • บรรณาธิการสำนักพิมพ์ : ศิริพงษ์ วิทยวิโรจน์
- หัวหน้ากองบรรณาธิการ : กิตติวรรณ เท่งวิเศษ • พิสูจน์อักษร : เมตตา จันทร์หอม
- คอมพิวเตอร์กราฟิก : สำราญ สังขะเมณี • ออกแบบปก-ศิลปกรรม : สันติภาพ แสงเดกิง
- ประชาสัมพันธ์ : จิตวิมล มาโนชญ์รัตน

สำนักพิมพ์มติชน • www.matchonbook.com

บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) : ๑๒ ถนนเทศบาลนามูมัล ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๘๐-๐๐๒๑ ต่อ ๑๓๓๕ โทรสาร ๐-๒๕๘๙-๕๘๑๘

แม่พิมพ์สี-ขาวดำ : กองพิมพ์สี บริษัทมติชน จำกัด (มหาชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามูมัล ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๘๐-๐๐๒๑ ต่อ ๒๔๐๐-๒๔๐๒

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด ๒๗/๑ หมู่ ๕ ถนนสุขาประชาสรรค์ ๒ ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด นนทบุรี ๑๑๑๒๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๔๔-๒๑๓๓, ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๖ โทรสาร ๐-๒๕๔๒-๐๕๙๗

จัดจำหน่ายโดย : บริษัทานดี จำกัด (ในเครือมติชน) ๑๒ ถนนเทศบาลนามูมัล ประชานิเวศน์ ๑ เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๘๐-๐๐๒๑ ต่อ ๓๓๐๕, ๓๓๐๖ โทรสาร ๐-๒๕๘๐-๐๕๕๘

Matchon Publishing House a division of Matchon Public Co., Ltd. 12 Tetsabannaruem Rd, Prachanivate 1, Chatuchak, Bangkok 10900 Thailand

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์

๙

คำนำของผู้เขียน

๑๑

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๑)

๑๗

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๒)

๒๑

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๓)

๒๕

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๔)

๒๙

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๕)

๓๓

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๖)

๓๗

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๗)

๔๑

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๘)

๔๔

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๙)

๔๘

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๑๐)

๕๓

กระแสรศนพัฒน์พัฒนาระบบงานตำรวจ (๑๑)

๕๗

ยุทธวิธีตำรวจยังมีและใช้กันอยู่หรือเปล่า?	๖๑
ตำรวจพันธุ์ใหม่ ผันหรือเรื่องจริง?	๖๕
จนปานนี้ยังไม่รู้ว่าประชาชนต้องการอะไรจากตำรวจ	๖๙
ความปลอดภัยของคนสำคัญ	๗๓
ปิ่น : สิ่งที่ทำให้ตำรวจกลายเป็นผู้ร้าย	๗๗
ตำรวจบ้าน	๘๑
ผู้ร้ายเต็มเมืองแล้วเจ้าข้า!	๘๕
อันตรายในอาชีพตำรวจ	๘๙
จริยธรรมกับตำรวจ	๙๓
เมื่อตำรวจถูกกล่าวหา	๙๗
ตำแหน่งตำรวจ : เวิร์ดที่ควรรู้ทั้ง	๑๐๑
ผลิตตำรวจเอาไว้ทำไม?	๑๐๕
ตำรวจอาสาสมัคร : ของเล่นหรือของจริง?	๑๐๙
บ้านตำรวจ : กวาดอย่างไรจึงจะสะอาด	๑๑๓
จริยธรรมตำรวจ : ยังอยู่หรือเปล่า?	๑๑๗
การใช้(หรือไม่ใช้)ตำรวจปราบคอร์รัปชัน	๑๒๑
จะให้ป็นตำรวจแต่เอาไปเรียนเตรียมทหาร	๑๒๕
ตำรวจถูกด่า	๑๒๙
ชำระตำรวจให้สะอาด	๑๓๓
โรงเรียนนายร้อยตำรวจ : การพัฒนาที่ยังล้มเหลว	
ต่อไปอีก	๑๓๗
เมื่อป็นตำรวจยังไม่ออก	๑๔๑
แต่ตำรวจพลร่ม	๑๔๕
จริยธรรม : มาตราวัดความเป็นตำรวจหรือความเป็นใจ	๑๔๙
เป็นตำรวจไม่ต้องทำเหมือนใจ	๑๕๓

ราชการ : ความทุกข์ปีใหม่ของตำรวจ	๑๕๗
ประชาชน : คำตอบสำหรับปัญหาตำรวจ (๑)	๑๖๑
ประชาชน : คำตอบสำหรับปัญหาตำรวจ (๒)	๑๖๕
วิธีปราบส่วยตำรวจแบบถาวร (๑)	๑๖๘
วิธีปราบส่วยตำรวจแบบถาวร (๒)	๑๗๒
นายตำรวจค้ายาบ้า	๑๗๖
ตำรวจทรหด	๑๗๙
เมื่อฟ้าตำรวจ(ทำท่าจะ)ไล่	๑๘๓
วีรกรรมที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑๘๖
ตำรวจร้อน	๑๘๙
บุคลากรตำรวจ : จะพัฒนาหรือทำลาย?	๑๙๒
โรงพักหรือนรก?	๑๙๖
สนธิที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๑๙๙
เป็นหัวตำรวจ	๒๐๒
สุขภาพจิตของตำรวจ	๒๐๕
สำรวจราชการตำรวจ	๒๐๘
ทำไมจะต้องมีรถตำรวจนำ	๒๑๑

บุญโตอันได้จากการเขียนนี้
ขออุทิศบุญนั้น
แก่ตำรวจผู้สละชีวิตร่างกายเพื่อสุขุวิทน

คำนำสำนักพิมพ์

“ผมเป็นคนหนึ่งที่มีชีวิตอยู่เพื่อเตรียมตัวตาย ไม่ได้เตรียมตัวที่จะอยู่ เพราะฉะนั้นผมจึงรีบจัดระเบียบซะ อะไรที่ไม่เรียบร้อย รีบทำเสีย อะไรที่เป็นประโยชน์ รีบทำให้เสร็จ”

เป็นคำให้สัมภาษณ์ของ พล.ต.อ. วชิรรัฐ เดชกุญชร ในช่วงวาระ ๖ รอบของชีวิตเมื่อปี ๒๕๔๔ ที่สอดคล้องกับปัจจุบันเป็นอย่างยิ่ง เมื่อท่านได้รับมอบหมายให้เป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบงานตำรวจ โดยการแต่งตั้งของ ฯพณฯ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

จุดประกายความหวังให้ประชาชนคนไทยที่จะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงในระบบงานตำรวจเกิดขึ้น ได้เห็นโล่ที่เป็นสนิมสโตสแวววาวขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง

เกือบยี่สิบปีแล้วกับชีวิตที่ปราศจากเครื่องแบบ แต่ พล.ต.อ. วชิรรัฐ เดชกุญชร ยังเป็นตำรวจทั้งกายและใจ ท่านไม่เคยเกษียณจาก

การทำงาน แม้จะอยู่ในช่วงวัยที่ควรจะได้พัก

ในขณะที่เดียวกัน ยังเป็นอาจารย์ของบรรดาดำรงจ้อยใหญ่ เป็นคอลัมนิสต์ที่คอยกระตุ้นต่อมความนึกคิดลงบนหน้าหนังสือพิมพ์อยู่เสมอมิได้ขาด และเป็นนักเขียนที่สร้างสรรค์ผลงานวรรณกรรมอย่างต่อเนื่อง จนได้รับยกย่องให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑

ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบเหล่านี้เป็นเครื่องยืนยันได้เป็นอย่างดีว่า แม้จะผ่านมาเกือบแปดทศวรรษของชีวิต แต่สิ่งที่สังขารและกาลเวลาไม่อาจทำลายนั้นคือ ความมุ่งมั่นและความสง่างามในทุกๆหน้าที่ที่รับผิดชอบ

ปฏิรูปตำรวจ : ผันหรือจะเป็นจริง? เล่มนี้ คัดสรรจากบทความในหนังสือพิมพ์มติชน ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๐ ฉายชัดเรื่องราวในแวดวงสีเทาที่ สะท้อนปัญหาการบริหารจัดการ วิกฤตจริยธรรมและคุณธรรมของตำรวจ

เป็นการวิพากษ์อย่างผู้รู้ วิเคราะห์อย่างผู้เข้าใจ พร้อมแนะนำยุทธวิธีแก้ไข เพื่อให้ตำรวจไทยเป็นที่พึ่งของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สำนักพิมพ์มติชน

คำนำของผู้เขียน

ผมเดินร่นไปเป็นตำรวจเพราะความโกรธแค้นที่สะสมเอาไว้แต่ครั้งยังเป็นนักเรียนชั้นเตรียมอุดมศึกษา แล้วถูกตำรวจสถานีตำรวจนครบาล พญาไทแกล้งจับไปขังเพราะวิวาทกับญาติ ในคืนที่ถูกขังอยู่ในห้องขังของโรงพักพญาไทนั่นเอง ผมตั้งใจว่าในชีวิตจะเป็นตำรวจให้ได้ ด้วยเหตุผลอย่างเดียว คือให้นายตำรวจที่แกล้งจับผมไปขังนั้นทำความเคารพผมเพียงครั้งหนึ่ง แล้วผมก็จะลาออกไปหากินด้วยอาชีพอื่น

หลังจากที่เรียนจบได้ปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์ (โดยเฉพาะทางการบริหารงานตำรวจ) จากมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก เมื่อ พ.ศ. ๒๕๙๗ แล้วผมกลับมาเมืองไทยและเป็นอาจารย์อยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ปีหนึ่งแล้วก็ขอโอนไปเป็นตำรวจ แต่มีอุปสรรคจนต้องลาออกไปสมัครเข้ารับราชการในกรมประมงราชการแผ่นดินก่อน แล้วจึงขอโอนไปเป็นนายตำรวจได้สำเร็จ เริ่มรับราชการเป็นนายร้อยตำรวจเอก ตำแหน่งรองสารวัตร ในกองตำรวจสันติบาล แต่ในเวลาเดียวกันก็ได้รับ

แต่งตั้งให้เป็นอาจารย์สอนในโรงเรียนสืบสวนของกรมตำรวจด้วย

ในบรรดานักเรียนรุ่นแรกที่ผมได้สอนที่โรงเรียนสืบสวนนั้น มีนายตำรวจที่จับผมไปขังฟรีรวมอยู่ด้วย เขาต้องทำความเคารพผมหลายครั้ง และผมก็หายแค้น

แต่ก่อนที่ผมจะได้ลาออกไปตามความตั้งใจเดิมนั้นเอง ผมมีโอกาสดูออกไปปฏิบัติราชการต่างจังหวัดหลายครั้งร่วมกับตำรวจภูธร และตำรวจตระเวนชายแดน ได้เห็นชีวิตอันลำเค็ญของตำรวจเหล่านั้น ที่ประทับใจผมที่สุดนั้นก็คือ แม้จะลำบากและเสี่ยงอันตราย แต่ตำรวจเหล่านั้นก็ตั้งใจทำหน้าที่ ไม่ปรินิพพานแสดงความน้อยเนื้อต่ำใจ บางคนได้รับบาดเจ็บและตายให้ผมดู

ในขณะเดียวกันผมก็ได้รู้เห็นด้วยว่า ประชาชนคนไทยในจังหวัดที่ห่างไกลและกันดารถูกเจ้าหน้าที่ราชการบางคน รวมทั้งตำรวจ ปฏิบัติต่อเขาเหมือนนายทากับทาส ช่มเหงรังแก รีดไถ บังคับเรียกและรับเงิน หรือประโยชน์อย่างอื่นโดยมิชอบ

สิ่งที่ได้เห็นทำให้ผมเปลี่ยนใจที่จะเป็นตำรวจต่อมา ด้วยวัตถุประสงค์ใหม่คือเพื่ออยู่เป็นเพื่อนของตำรวจดีๆ ที่ผมเชื่อว่ามีอยู่เป็นอันมาก เพื่อต่อสู้กับความไม่ถูกต้องในกรมตำรวจ และเพื่อกำจัดตำรวจชั่วซึ่งผมเชื่อว่ามีอยู่ไม่น้อย เพื่อให้ประชาชนได้มีตำรวจเป็นผู้พิทักษ์และรับใช้อย่างแท้จริง

ผมอยู่เป็นตำรวจมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๙ จนถึง พ.ศ. ๒๕๓๓ จึงพ้นราชการตำรวจ

เมื่อพ้นราชการตำรวจออกมาแล้ว ผมรู้ว่าการกำจัดตำรวจชั่วนั้น ผมทำได้สำเร็จเพียงเล็กน้อย เพราะถูกจำกัดโดยตำแหน่งหน้าที่ของผม ผมได้ทำจริง ๆ อยู่เพียงสองปี เมื่อเป็นจเรตำรวจในปี พ.ศ. ๒๕๒๘ และเมื่อเป็นผู้ช่วยและรองอธิบดีกรมตำรวจฝ่ายบริหารในปี พ.ศ. ๒๕๒๙

และ ๒๕๓๐ เท่านั้น นอกจากนั้น ผมทำอะไรได้น้อยหรือแทบไม่ได้เลย

แต่สำหรับวัตถุประสงค์ประการแรกคือการเป็นเพื่อนของตำรวจ ดีๆ นั้น ผมคิดว่าผมได้ทำมาโดยตลอด ด้วยการเขียนหนังสือ ในช่วง เวลาประมาณตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ เมื่อมียศเป็นพันตำรวจตรี ผมได้รับ แต่งตั้งเป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตำรวจ อันเป็นหนังสือพิมพ์ราย เดือน ผมได้เขียนบทบรรณาธิการชื่อ “พูดจาประสาตำรวจ” ลงในท้าย เล่มทุกเล่ม บทความนั้นส่วนใหญ่มีข้อความสะท้อนภาพชีวิตตำรวจที่ ผมได้ประสบด้วยตนเอง วิพากษ์ระบบและพฤติกรรมของตำรวจที่ผม เห็นว่าไม่ถูกต้องเหมาะสม และให้กำลังใจตำรวจที่ผมเห็นว่าตั้งใจปฏิบัติ หน้าที่อย่างถูกต้องและโดยชอบ “พูดจาประสาตำรวจ” ต้องยุติไปเมื่อ กรมตำรวจเลิกออกหนังสือพิมพ์ตำรวจ ขณะที่ผมมียศเป็นพันตำรวจเอก แล้ว รวมเวลาที่เขียน “พูดจาประสาตำรวจ” ได้ราว ๑๐ ปี

หลังจากนั้น ผมก็ยังเขียนบทความเกี่ยวกับตำรวจมาตลอดเวลา แม้จะไม่ต่อเนื่อง ในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ สมัยที่ท่านอาจารย์ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมชเป็นผู้อำนวยการ ผมเขียนบทความโดยใช้นามปากกา ว่า “วิหุร ถำรงวินิธิ” บทความของผมหลายบทมีข้อความวิพากษ์หรือ ตำนินระบบที่ล้าสมัยและพฤติกรรมอันมิชอบของตำรวจ และให้กำลังใจ ตำรวจที่ประพฤติชอบ

ครั้นเมื่อหนังสือพิมพ์มติชนได้ให้ผมมาเขียนบทความประจำทุก วันอังคาร ผมก็ยังเขียนเรื่องเกี่ยวกับตำรวจอยู่จนถึงบัดนี้

หนังสือเล่มนี้รวบรวมบทความเกี่ยวกับตำรวจ ที่ผมเขียนลงใน มติชน สารระของบทความเหล่านี้คงจะบอกท่านผู้อ่านได้ดีกว่าที่ผมจะ บอกเองว่าผมมีเจตนาอย่างไรในการเขียนของผม

ขณะนี้ อายุของผมเลย ๗๗ ปีแล้ว แต่ผมขอยืนยันว่า ตราบใดที่ ผมยังเขียนหนังสือได้อยู่ ตราบนั้นผมจะเขียนเกี่ยวกับตำรวจต่อไปอีก

เพื่อเป็นเพื่อนตำรวจดีๆ เพื่อประกาศตัวเป็นศัตรูกับตำรวจชั่ว และเชื่อว่า
ผู้มีอำนาจที่บันดาลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในบ้านเมืองได้และได้อ่าน
เรื่องของผม จะเผชิญเห็นด้วยกับผม ทำตำรวจให้เป็นที่พึ่งของประชาชน
ได้อย่างแท้จริง

และทำฝันของผมให้กลายเป็นจริง

พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร

ปฏิรูปตำรวจ

ผ่านหรือจะเป็นจริง?

กระแสรสรัศน์ พัฒนาระบบงานตำรวจ (๑)

มทิสน : ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

ท่านผู้อ่านหลายท่านที่เขียนจดหมายมาขอคำตอบหรือความเห็น
ของผมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานตำรวจนั้น ผมต้องขอประทานโทษ
ที่ไม่ได้ให้คำตอบหรือความเห็นไว้ในหน้านี้ก่อนหน้านี้ เหตุผลของผมก็
คือ ท่านนายกรัศรุมตรั้แต่งตั้งให้ผมเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนา
ระบบงานตำรวจ และในขณะนั้นผมตั้งใจที่จะให้โอกาสกรรมการอื่น ๆ
ก่อนที่จะแสดงความเห็นโดยเสรี ผมเกรงว่าหากผมรีบออกความเห็น
ไป อาจมีผู้เข้าใจว่าผมมีเจตนาจะโน้มน้าวผู้อื่นให้เห็นด้วยหรือคล้อยตาม
ก่อนเวลาอันสมควร หรือมิฉะนั้นก็อาจจะกลายเป็นชนวนของการโต้แย้ง
หรือคัดค้านก่อนเวลาอันสมควรเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ผมจึงเพียงแต่ส่ง
คำถามหรือคำแนะนำของท่านผู้อ่านเหล่านั้นไปให้เลขาธิการของคณะ
กรรมการ เพื่อประมวลและนำเข้าที่ประชุมให้คณะกรรมการและอนุกรรม
การพิจารณา

บัดนี้ การประชุมของคณะกรรมการได้ดำเนินไปแล้วพอสมควร

และทั้งกรรมการและอนุกรรมการก็ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงานตำรวจกันอย่างกว้างขวางแล้ว หากผมจะเขียนเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนากระบวนการตำรวจในหน้านี้ และถือโอกาสตอบคำถามหรือมีความเห็นหรือข้อสังเกตก็คงไม่เสียหายอะไร และอาจเป็นประโยชน์บ้าง

ผมมีข้อสังเกตว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้นเป็นผลพวงของการปกครองแบบรวบอำนาจไว้ในส่วนกลาง (centralized) การปรับปรุงแก้ไขที่เกิดขึ้นในอดีตทั้งสิ้นกระทำโดยรักษาอำนาจในส่วนกลางไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลง และถึงแม้พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะมีบทบัญญัติหลายมาตราที่แบ่งหรือมอบอำนาจให้ผู้บังคับบัญชาชั้นรองลงไป โดยเฉพาะในการแต่งตั้งตำรวจ แต่ในการปฏิบัติจริงๆ ก็ปรากฏว่า ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติยังมีอำนาจแฝงเหนือผู้บังคับบัญชาอื่นๆ อยู่ ตามกฎหมายนั้นก็มีคณะกรรมการอยู่สองคณะ คือคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติตามนโยบาย ระเบียบแบบแผน มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมาย และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ซึ่งมีอำนาจให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งตำรวจหลายระดับ คณะกรรมการทั้งสองคณะนั้นควรจะมียุทธศาสตร์อำนาจและป้องกันการแทรกแซงทั้งของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติและนักการเมือง แต่ก็มักปรากฏว่ากลับคล้อยตามหรือนิ่งเสีย จึงกลายเป็นเสียกระดาษ และไม่ได้เป็นที่พึงหรือให้ความเป็นธรรมดังที่ควร โดยเฉพาะในการใช้อำนาจให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งตำรวจ

ความจริงการแต่งตั้งตำรวจนั้น พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ ระบุไว้อย่างชัดเจนในมาตรา ๕๗ ว่า “ให้พิจารณาโดยคำนึงถึง ความอาวุโส ประวัติการรับราชการ ผลการปฏิบัติงาน ความประพฤติ และความรู้ความสามารถประกอบกัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ

ที่กำหนดในกฎ ก.ตร.” แต่เท่าที่ปรากฏนั้นดูเหมือนจะไม่มีใครคำนึงถึงกฎหมายฉบับนั้น หรือหลักเกณฑ์ใดๆ เลย การแต่งตั้งตำรวจจึงอยู่ในสภาพน่าสลดใจ มีการแต่งตั้งโดยไม่นำเอาอาวุโส ประวัติการทำงาน ผลงาน ความประพฤติ และความรู้ความสามารถของตำรวจไปพิจารณาโรงเรียนต่างๆ ที่ตั้งขึ้นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนสารวัตร โรงเรียนผู้กำกับฯ หรือโรงเรียนผู้บังคับการ เรียนแล้วแม้จะมีการสอบความรู้ก็ทำแต่พอเป็นพิธี ไม่มีการนำเอาผลการเรียนการสอบไปประกอบการพิจารณาแต่งตั้ง การพิจารณาแต่งตั้งยังคงทำด้วยการฟังคำอธิบายด้วยวาจาของผู้บังคับบัญชาเป็นพื้น และเมื่อได้มีการเจรจาต่อรองระหว่างผู้มีอำนาจกับผู้บังคับบัญชาไว้ก่อนแล้ว ก.ตร. ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจให้ความเห็นชอบก็มักทำได้เพียงเป็นแค่ตรายางไม่มีความหมายอะไร

นอกจากนั้น หลังการแต่งตั้งก็ไม่มีกระบวนการทำงานในตำแหน่งนั้นๆ เป็นประจำและต่อเนื่อง เคยมีผู้ถามอยู่เนืองๆ แต่ไม่มีคำตอบว่า ตำรวจที่ดำรงตำแหน่งต่างๆ อยู่ในขณะนี้ทั้งสูงและต่ำ ใช้อะไรเป็นเครื่องวัดความสามารถ

ผลของการแต่งตั้งแบบไม่เคารพหลักเกณฑ์เช่นนี้ทำให้บุคลากรตำรวจไม่มีอะไรประกันคุณภาพ ผลกระทบที่ตามมาก็คือ งานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอันเป็นงานหลักของตำรวจอยู่ในสภาพตกต่ำเสื่อมโทรม ไม่จำเป็นที่จะต้องรวบรวมสถิติตัวเลขอะไรให้ลำบาก เพียงแต่ถามชาวบ้านร้านตลาดทั่วไปที่ไหนก็ได้ เขาจะตอบตรงกันว่าเขารังเกียจทั้งสถานีตำรวจและทั้งตำรวจที่ปฏิบัติงานอยู่บนท้องถนน เพราะฟังพวกาอาศัยอะไรไม่ได้ คดีเล็กน้อยที่เกลื่อนเมืองอยู่ทุกวันนี้ เจ้าทุกข์ส่วนใหญ่ไม่ไปแจ้งความที่โรงพัก หรือถึงไป ตำรวจบางโรงพักก็ป้ายเปี่ยงไม่รับแจ้งความ เพราะฉะนั้น สถิติคดีอาญาประเภทนี้

ของตำรวจจึงเป็นเท็จ

ส่วนคดีที่ถึงโรงพักและตำรวจยอมลงประจำวันทำสำนวนก็มีปัญหา เพราะผู้ต้องหาแม้จะเป็นผู้ทำความผิดจริงๆ แทบทุกรายก็ตื่นรวนวิ่งเต้นเพื่อให้ตนเองพ้นผิด และในการตื่นรวนวิ่งเต้นนั้นก็พร้อมที่จะให้สินบนตำรวจ จึงปรากฏเสมอว่า ตำรวจทำสำนวนคดีอ่อนหรือบิดเบือนสำนวนเพื่อช่วยให้ผู้ต้องหาพ้นผิด

นี่เป็นเพียงบางภาพของความวิปริตของงานยุติธรรมในมือตำรวจเท่านั้น และเป็นภาพที่ผู้บังคับบัญชาตำรวจระดับต่างๆ หลายคนพยายามปกปิดหรือไม่ยอมรับ เพราะสะท้อนความรู้ประสิทธิภาพของตน การพัฒนาระบบงานตำรวจเท่าที่แล้วมาจึงเป็นแต่เพียงการแต่งหน้าร้านเพื่ออวดสินค้า แต่ปิดบังความรู้คุณภาพของสินค้า

ผมได้เขียนและพูดมานานหลายปีว่า การปฏิรูประบบงานตำรวจจะทำสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อรัฐบาลหรือนายกรัฐมนตรีเอาใจจริงเท่านั้น รัฐบาลชุดที่แล้วมีตำรวจเป็นนายกรัฐมนตรี ตำรวจเป็นรองนายกรัฐมนตรี และตำรวจเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (ไม่นับตำรวจที่เป็นผู้อำนวยการสำนักงานสลากกินแบ่ง และตำรวจที่เป็นผู้อำนวยการสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ) แต่การณ์กลับปรากฏว่า ตำรวจได้รับความเสียหายชอกช้ำหนักยิ่งกว่าเดิม

มาบัดนี้ นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นทหารประกาศจะพัฒนาระบบงานตำรวจ อีกไม่นานนัก เวลาจะพิสูจน์ว่าความพยายามของท่านจะสำเร็จหรือไม่